

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ

София, 14 декември 1978 година

2

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ДНЕВЕН РЕД	4 стр.
ПРИСЪСТВУВАЩИ	5
ОТКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	5
ТОЧКА ПЪРВА	
ИНФОРМАЦИЯ	
Драгомир Колев	5
ИЗКАЗВАНИЯ, ВЪПРОСИ	
Кирил Неделчев	21
Сава Хашъмов	22
ОТГОВОР НА ВЪПРОСИТЕ, ИЗКАЗВАНИЯ	
Драгомир Колев	23
Сава Хашъмов	23
Филип Филипов	26
Николина Лекова	29
Александър Григоров	30
Крикор Азарян	33
Александър Григоров	35
Александър Панков	36
Антония Каракостова	37
Георги Бакърджиев	37
Любомир Кабакчиев	39
Кирил Неделчев	43
Виолета Гиндева	44
ЗАКЛОЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	47
ВТОРА ТОЧКА	
ИНФОРМАЦИЯ	
Александър Григоров	53

ИЗКАЗВАНИЯ, ВЪПРОСИ, ОТГОВОРИ

Банчо Банов	55
Сава Хашъмов	56
Любомир Кабакчиев	56
Виолета Гиндева	57
Николина Лекова	58

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ

предс. Дико Фучеджиев	58
-----------------------	----

ТРЕТА ТОЧКА

ИНФОРМАЦИЯ

Александър Григоров	59
предс. Дико Фучеджиев	60

4

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ

Стенографски протокол

София, 14 декември 1978 година

/Открито в 16,10 часа/

- 0 -

Д Н Е В Е Н Р Е Д

1. Обсъждане на състоянието на служба Организация.
Докладва Колев.
2. Приемане на план за месец януари 1979 година.
Докладва Григоров.
3. Разни.

- 0 -

ПРИСЪСТВУВАТ:

Дико Фучеджиев
Александър Григоров
Владимир Карамихов
Сава Хашъмов
Георги Бакърджиев
Александър Панков
Драгомир Колев
Филип Филипов
Банчо Банов
Антония Каракостова
Кирил Неделчев
Виолета Гиндева
Николина Лекова
Крикор Азарян
Любомир Кабакчиев
Сашка Александрова

- 0 -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Имате ли някакви предложения по дневния ред? Няма.

По първа точка давам думата на др. Колев - служба Организация.

Т О Ч К А П Ъ Р В А

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Ще се постарая съвсем накратко да информира

мирам дирекционния съвет за работата на нашата служба.

Смятам да се спра на четири въпроси:

Първият въпрос е как работи службата, какъв е нейният състав, какви задачи изпълнява.

Вторият въпрос е начинът на разпределение на билетите и осъществяване на продажбата на билетите.

Третият въпрос е трудностите, които срещаме при изпълнението на поставените задачи.

И четвъртият въпрос - някои предложения за подобряване на работата.

Съставът на нашата служба, както е известно, е от един ръководител, трима организатори и две касиерки. Всички са на щат. Службата не работи с извънщатни организатори на договор, каквато практика имат другите театри.

Служителите в службата в този състав, който е сега, са високо квалифицирани, всички са с трудов стаж по специалността над 15, 20, даже 30 години и са в състояние, благодарение на тази своя квалификация, да изпълнят всички поставени задачи от ръководството на театъра и допълнителни от други инстанции, каквито също така се получават, за които ще кажа по-късно.

Основна задача и назначение на нашата служба е да работи така, че да осигури 100-процентова продажба на всички билети за планираните в програмата дневни и вечерни представления както на голямата, така и на малката, камерната зала. Не само да ги реализира, да осигури посещаемост, но да събере навреме сумите и да ги внесе в банката, с която своя дейност тя съдействува за изпълнението на идеологическите задачи - имам пред вид план бройки зрители, които се поставят пред театъра, и изпълнението на финансовия план, също поставен от театъра и спуснат му от комитета.

Освен тази основна задача тя изпълнява и редица други задачи, които съвсем бегло ще отбележа, тъй като времето, с което разполагаме, е много малко.

В процеса на своята работа, която се осъществява непрекъснато - това е характерно - от 8,30 до 18 часа без перерив нито една минута, ние посрещаме ежедневно всички наши културно-просветници и посетители, с които държим връзка, а също така държим връзка и по телефона. Някой път те са много, но обикновено те са около 100 и даже над 100 посетители от най-различни предприятия, институти, заведения от София и от провинцията, които идват винаги при нас с определени искания, правят заявки, даваме им определена информация относно начина, по който работим, начина на работа на билетната каса, информация по отношение на репертоарния план, информация за новоизлизали премиери и т.н.

Също така в службата водим определена финансова документация и отчетност, което е необходимо. Всяка сутрин нашата дейност се отчита и ние представяме писмен отчет в счетоводството на театъра, в който отразяваме какво е извършено през деня - реализирани зрители и приходи и за едната, и за другата сцена.

Напоследък имахме и други задачи - така наречената преценка на билети, понеже се получиха указания по линията на комитета да играем на цени, каквито ние въобще нямаме - 6 лева, 5 лева, 4 лева. Наложихме се да получаваме билети по 20 стотинки, с представители на Министерството на финансите и на нашето счетоводство да ги преценяваме и да правим протоколи, което също беше една допълнителна задача.

Също така извършваме определена дейност при промените, които често съпътствуват нашата работа. За тях ще се спра може би по-късно. Там имаме определени дейности, които службата из-

вършва в съкратени срокове с оглед да не останат непродадени билети и да осигурим посещаемост на спектакъла.

За генералните репетиции знаете, че също имаме известни задачи - написване на пропуските, разпределянето им. Често пъти и там има различни главоболия, на което по-нататъка също може да се спра накратко.

Непрекъснатата помощ оказва службата на билетната каса. Особено напоследък това стана ежедневна практика. На ден по много пъти ние държим връзка с тях, следим и контролираме нейната дейност - как върви продажбата и навреме оказваме помощ за билети, които се затормозват и не се продават, каквито случая напоследък има много често - почти ежедневно или през ден. За това по-късно ще се спра подробно.

Освен тези основни задачи, да кажем оформяне на протоколи, вие знаете, "Дипломати" - а, б, в - не се продават. На камерна зала има определени места, които не се продават, които са непродаваеми, служебни места. Тези протоколи също ги оформяме като документация, за да се знае какво се продава и какво е непродаваемо.

Освен тези основни задачи службата изпълнява и някои допълнителни задачи по указания. Например периодическа помощ оказваме на Комитета на култура предимно, Съюза на артистите в България, Театъра на окръзите, Софийския окръжен театър, когато те имат представления, театрални празници. Гостувания, които уреждат в чест на конгреси, на фестивали, прегледи, декади и други мероприятия.

Например през ноември месец провеждахме фестивала на съветската драматургия, където от 45 спектакли взеха най-добрит Прегледът протече тука в София.

В чест на Четвъртия конгрес на Съюза на артистите в Бъл

гария също имаше пет-шест спектакли, за които ни помолиха да окажем съдействие, което ние също направихме.

Имаше гостуване на турска опера и макар за оперна публика, изпълнихме и тази задача, осигурихме публика.

Дойде Бургтеатър - Виена, държавният академичен театър "Евгени Вахтангов" от Москва.

Това съдействие ние оказваме отдавна. Още при Четвъртия преглед на театрите го правихме. Сега за Петия преглед още от сега сме предупредени, че през 1979 година ще трябва да оказвам съдействие за провеждането му през май на Шестия национален преглед на драмата и театъра.

Това са накратко задачите - основните и допълнителните които изпълнява службата.

По втората точка - начин на разпределение и продажба на билети. По нея трябва да кажа накратко следното.

При разпределението на билетите няма шаблон и не може да има шаблон. При всеки отделен случай трябва отделно да се мисли, да се прави отделна преценка, да се съобразяваме и да се проявява съобразителност по много неща, да проявяваме гъвкавост. Това разпределение зависи от много фактори. То също така дава отражение стчасти и за престижа на театъра, да не се вербуват недоволства както на касата, така и в многото институти, които идват при нас и с които ние работим.

Това разпределение трябва да бъде така направено, че да бъде най-благоприятно, за да осигури в края на краищата крайната задача - 100-процентовата продажба на билетите и изпълнението на плана.

Разбира се от многото фактори, които ние взимаме предвид при разпределението на билетите, главен фактор остава търсенето за даден спектакъл, какво е търсенето. Публиката сама диктува

тува кои пиеси ще вървят и кои няма да вървят. Търсенето на дадена пиеса - това е основното.

Разбира се ние имаме пред вид и следните неща - от кога се играе една пиеса - от един сезон, от два, три, четири, пет и т.н. и от броя на играните представления, което ние всеки ден го имаме. Аз имам тука данни за всяка една пиеса от кога се играе. Доколкото си спомням, "Почивка в Арко Ирис" се играе от 1970 година - от най-отдавна. От 1972 година се играе "Домът на Бернарда Алба" и т.н.

При разпределението на билетите също така се съобразяваме и с ръководството и заповедта, за която ще кажа няколко думи, на Комитета за култура и указанията, дадени от дирекцията, ръководството на нашия театър.

Има и допълнителни фактори, които винаги взимаме под внимание. Например в какъв сезон извършваме продажбата и правим разпределението на билетите за даден спектакъл - дали това е зимен или летен сезон. Сега през зимния сезон публиката ходи повече на театър. Но дойде ли вече април-май, времето стане хубаво, тръгват по екскурзии, тогава вече е по-друго. Не само сезона и месеца, а някой път отчитаме и самите дни. Ако разпределяме билетите за събота и за неделя, те са силни дни през земния период. И обратното - същите дни събота и неделя са най-слабите през месеците юни и юли, когато всичко излиза с колите по разходки и в театъра трудно влизат.

Дже взимаме пред вид и самия ден - дали в момента има някакви големи спортни или културни прояви в столицата или по телевизията. Това също дава отражение. Също така и на големи празници. Публиката има известни традиции и действително се чувства в такива дни отлив на касата.

И накрая взимаме пред вид и кой състав участва в даде-

ния спектакъл. Това също е много важно и особено за някои спектакли публиката избира даден състав и на втория състав се въздържа да посещава.

Аз мога да кажа, че от всички пиеси, които са включени в нашия репертоар, мога да отбележа 6 пиеси, които са по-слабо търсени. Кои са те? Ще ги кажа горе-долу както сме ги почувствували ние по реда на най-нетърсената и т.н. с известна градация:

"Домът на Бернарда Алба". Вече имаме 78 спектакъла изиграни. Премиерата е била на 2 април 1972 година. Последното представление е било на 5 юни 1977 година. От тогава не сме играли спектакъла. Но имаше отлив

ОБАЖДАТ СЕ: 1978.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Не, 1977 година. Така е при мен.

"Хъшове". Премиерата е била на 27 март 1976 година, т.е. скоро, но темата е позната. Играни са 50 представления, но интересът към нея спадна.

Отбелязвам "Почивка в Арко Ирис" - един голям спектакъл, който се играе от 26 ноември 1970 година. Има вече 117 представления. Той се спъна. Помня три-четири-пет-шест пъти го планираме и все го отлагаме и връщаме билетите. Продаваме билетите и ги връщаме.

Следващият спектакъл е "Тази малка земя". Премиерата е била на 8 юни 1974 година. Играни са 108 представления. Интересът към нея също спадна.

"Деца на слънцето". Премиера - на 11 февруари 1975 година. Изиграни са 106 спектакли.

"Протокол на едно заседание". Премиерата е била на 1 април 1976 година. Изиграни са 43 спектакли.

Сега ние провеждаме такава практика. Не искаме да обидим нито един от тези спектакли, даже и слабо търсените, и изпълнява

ме при разпределението и продажбата на билетите все още заповедта на комитета от 1 април № 243, която ни нарежда да пускаме по 150-200 билета свободна продажба на касата. Но какво се получава? Тази заповед ни дава право на нас да намалим бройката - може да пуснем и 50 съобразно търсенето. Ние все още не го правим, пускаме билети на касата и като видим, че публиката не идва и не изкупува билетите, касиерките редовно - понеже връзката е непрекъснатата и не само ежедневна, а ежечасна с нашата служба - докладват, че толкова и толкова билети остават непродадени. Те са в рамките на 80-100, а някой път и повече. Ние вземаме мерки в последния момент в съкратени срокове да набираме абонати и правим заявки за колективно изпълнение на касата с оглед да не останат непродадени билети.

Тази заповед на комитета, знаете, дава служебни места към 50, аз ще ви направя една кратка информация за пет минути за нея...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Не, известна е.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Добре, известна е. Тези служебни места са непроменяеми. Значи ние можем да намалим броя на свободната продажба, дава ни се вече право. Целта е да не оставим непродадени билети. Тази заповед ни развързва ръцете и всички театри я приехме много добре.

Служебните места обаче не ги променяме. Нашият състав не знае, че тези служебни места само при един случай се променят - тогава, когато по нареждане на комитета или на дирекцията спектакълът е откупен. При откупени спектакли, макар да казваме, че е откупен, все пак ние не пускаме всички билети и запазваме служебните места за комитета, за ръководството една бройка и на УБС. Всички други обаче нямат служебни места и някой път те не разби-

рат това и се сърдят защо при купен спектакъл няма билети.

Четвъртото тримесечие пускаме билетите по тази заповед при тези бройки. След това обаче, когато дойде лятото, ние ще ги намалим за някои пиеси, където търсенето е по-малко.

Самата продажба на билетите се извършва по три начина:

-осигуряване на заявки, колективни посещения, в службата колективна каса

-свободна продажба на гражданите - външна каса

- при извънредни случаи продажба и пласиране на билетите извън театъра, каквито случаи сме имали при някои затруднения, при някои внезапни промени, каквито се налагат, и главно ги практикуваме за дневни спектакли, където организирането е малко по-трудно.

Знаете, че дневните представления се организират също като вечерните, само че малко по-трудно. Това е разликата.

Аз съм отбелязал един случай на 5 ноември 1977 година, миналата година, когато беше събота. От 2 часа пускаме спектакъла и понеже е събота, все пак учим гражданите да идват на представления, беше "Всичко в градината" За деца и ученици - неподходяща пиеса. Набрахме възрастна публика. След два дена Министерският съвет определи 5 ноември във връзка с 7 ноември да бъде работен ден и всички оттеглиха заявките си и представлението остана на нула. Ние трябваше отново да пишем нов комплект билети с намалени цени и да търсим не ученици, а студенти от висшите учебни заведения, което беше много трудно в този съкратен срок, но представлението мина на 100-процентова посещаемост.

Има и много други такива случаи, не искам да ги изброявам сега, когато става така. Ето и днеска имаше такъв случай. Има спектакъл - отлагат го. Няма спектакъл - организираме втори спектакъл. Случват се такива работи, когато се налага да се дей-

ствува бързо извън театъра, за да се продават билетите.

При този начин на разпределение на съвети, който накратък ви нарисувах, и при тяхната продажба ние постигнахме - съвсем накратко ще ви дам някои данни - следното изпълнение на плана за приходите от 1 януари 1978 година до 10 декември тази година на голяма и камерна сцена.

Проведени са 331 представления на голяма и камерна сцена
188 183 зрители,
333 063 лева приходи,
средна посещаемост - 98,36 %.

Характерното за този период е, че имаме 24 промени. При тези промени не само че се бие по престижа на театъра, но остават и много билети непродадени. Въпреки нашите усилия, публиката е купила за едно представление, а ние ѝ предлагаме друго, но никой не може да я задължи да отиде на него. Тя връща билетите и ние сме принудени да върнем парите. Средно остават по 40 до 50 бройки дневно. Някой път остават - рядко - до 100 бройки, а има тука отбелязан един случай на останали максимално бройки - 255 на 1 юни 1970 година, когато сменяме "Дипломати" със спектакъла "Деца на слънцето". Това е била внезапна промяна.

ОБАЖДАТ СЕ: Искаш да кажеш сега.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: 1 юни 1978 година. Лапсус лингве. Не помня какъв ден е било. 1 юни е ден на детето. Това е само единичен случай на останали непродадени бройки в такъв размер.

Ще се спра по-подробно, макар и пак накратко, на четвъртото тримесечие.

Месец октомври

Голяма сцена - 24 реализирани представления, от които 20 наши и 4 на "Вахтангов".

Непродадени - само 14 билети.

Процент на посещаемост - 99,92 %.

Камерна зала - проведени 14 представления, непродадени 14 билети.

Ноември

Голяма сцена - проведени 24 представления - 22 наши и 2 на "Вахтангов". Непродадени 8 билети плюс 95 при една много бих казал злокачествена смяна на 17 ноември, когато сменяме "Дипломати" с "Големанов" и ние почваме корекции и повторна продажба на "Големанов". Един ден преди това казаха: няма да е "Големанов", а "Сенки". Т.е. три смени.

Посещаемост за ноември 99,46 %.

Камерна зала - 15 представления, непродадени 21 билети.

Декември

Голяма сцена - 8 представления проведени, непродадени 17 билети, посещаемост - 99,73 %.

Камерна сцена - 6 представления, непродадени 19 билети. Отчитам до 10 декември.

През третото тримесечие има 9 дати, на които са останали малки бройки билети непродадени. Прави впечатление, че от тях на 6 дати са останали билети за "Тази малка земя" и "Деца на слънцето", независимо от помощта. Може би щяха да останат повече, но ние сме оказали помощ на касата и въпреки това тези малки бройки сме ги изпуснали.

В сравнение с третото тримесечие миналия сезон, когато посещаемостта беше 99,60 %, този сезон - четвъртото тримесечие - имаме средна посещаемост 99,70 %, което е малко по-подобро в сравнение с миналата година същото тримесечие.

Или предвижданията - това ще уточни др. Бакърджиев - за годишния план са, че ние ще изпълним спуснатия ни план по зрители и малко ще го преизпълним - някъде към 103 %, а с приходите

ще го преизпълним доста - към 170 %.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: 70 % преизпълнение! Тука трябва да има някаква грешка.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Няма грешки в процента. Това е за приходите. Може би не е точно 170 %, но ще бъде около тази цифра. Имаме да играем още представления.

ОБАЖДАТ СЕ: Цените на билетите са различни.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: А, тогава той да раздели на две ц до увеличението на цените и след увеличението на цените на билетите. Тогава няма да бъде 170 %. Това е една нерявна цифра. Но както и да е, няма значение. На мене ми направи силно впечатление тази цифра 170 %.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Трябва да ви кажа, че миналата година преизпълнението на плана по приходи беше 162 % вече уточнено. А това още не е уточнено, защото имаме още спектакли, които трябва да играем. Ето сега през месец декември падат 6 спектакли, които ги няма по различни причини. 6 вечерни ние не играем.

Така че по приходи и миналата година имаме доста голямо преизпълнение. И сега може да има.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: А бройките на представленията при изпълнението колко са?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Ние нямаме бройки на представленията, имаме бройки зрители. По бройки на зрителите преизпълняваме много малко - 103 %.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: 103. Обаче как преизпълняваме финансовия план тогава с 170 %? Това е на гърба на актьорите, които играят два пъти повече! Иначе как ще се получи!

Но както и да е. Не горазбирам това.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Др. Бакърджиев после по-подробно ще обясни това.

Третата точка - трудностите.

Аз разбирам затрудненията, не съм гост в театъра, но трябва да кажа, че най-сериозната трудност е късното получаване на днешната програма и това стана практика. Ние не можем да я изпратим, за да информираме хората. А те не са виновни за тези наши затруднения. Те искат да получат информация за нашите спектакли, за да си правят заявките. Но по една или друга причина това нещо става със закъснение, а това се отразява и на друго - другите театри ни изпреварват. И когато ние по дадени заявки викаме нашите абонати да дойдат, защото имат билети, те отговарят: извинявайте много, но ние вече поехме ангажимент към еди кой си театър. А другите театри работят месец напред и даже не спазват заповедта на комитета за продажбата на билетите, за сроковете. Това също се отразява.

Втората трудност са тези промени. Те ни създават много главоболия и много време ни отнемат.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Това няма какво да се коментира. Това не е възможно да се предотврати.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Друга трудност са ходатайствата - много деликатна история - на наши служители, които не са малко по сплъсък, за билети за техни близки без да чакат ред. Те са много настойчиви, а понякога път и много чувствителни.

Също опасност за нереализиране на 100-процентова продажба на билетите е това, че някои наши служители, които имат служебни билети на касата, не спазват нареждането на дирекцията до 18 часа предния ден да си получават билетите, поради което остават понякога път билети точно на тези, които трябва да си получат служебните билети, пазят ги до последния момент и затова касата не може да ги продаде.

Трудности има и когато режисьорът и дирекцията планират

само една генерална репетиция и тогава разпределяме и вторите балкони и там винаги се получават недоволства. Ако са две репетициите, работата се оправя добре.

Искам да помоля др. Бакърджиев да разреши малко кредити. При новите цени себестойността на кочана е малко по-голяма и този кредит, който има в банката, не ни позволява да работим, както работихме в аванс и да продаваме билетите. Малко се спъваме.

Друга една неприятност, която често се случва при нас, това е, че служителите не спазват срока за записване в канцеларията на театъра за премиери и гостувания на театри. Не се записват, после ние ги нямаме пред вид, някои имаме пред вид, но не всички можем да предвидим, после идват допълнително за билети, намираме начин да задоволим от резервите техните искания, но имаме много неприятности.

Накрая като последно затруднение трябва да кажа, че вече отбелязах как помагаме на касата, държим връзка с нея, оказваме ѝ помощ, но новите цени, особено 2,50 и 2,20, са такива, че вече се чувства едно въздържане и във всеки театър, както и в нашия, има места, които се продават по-трудно в смисъл, че по не търсят от публиката. Това са например вторите балкони, особено крилата. И като имате пред вид премиерната цена - 1,20, тези билети се затормозват при продажбата. Това затруднение се чувства, защото вече интересът към сградата намаля. Вече минаха към 400000 души от 1976 година досега. На март 1979 година правим вече три години, откато сме открили театъра.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Колев, не ме ядосвай сега тука с такива приказки!

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Предложения за подобряване на работата.

Предложението е да се стремим към твърда месечна програма, по-малко промени, да потърсим още възможности за дубльори,

да подобрим информацията и рекламата, а не пред билетния център вчера бяха афиши от Комитета за култура, било Театър и музика, един афиш за театрална София, другият афиш - за музикална София.

Там др. арх. Агура предложи да има стоящи витрини, а същевътре в билетния център да се поставят табла със снимки от новите пиеси и афиши и да не идват да питат "вие цветя ли продавате" в магазина.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Кой ви пречи да го направите това нещо?! Искаш аз ли да го направя?!

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Не, става въпрос, че художници трябва да направят проект за тези витрини.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Ами ще кажеш и ще го направят. Това е най-лесното. Аз трябваше да кажа да направят долу дървени табла за афишите, за да не висят на парцали. Не занимавай дирекционния съвет с работи, които можеш да ги направиш и по които ние тука нямаме отношение. Това са неща, които вие ще си ги свършите.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Също за повече връзка с младежта. Др. Ирина Тасева още на профсъбрание предложи поне една-две пиеси да бъдат насочени към младежта с патриотична тематика или свързани с техните тематични планове, по които се обучават, за да можем ние по-често да ги каним. Ето сега видях в програмата, че имаме вече дневни спектакли. Това също е желателно във връзка с естетическото възпитание на младежта.

Ние сега провеждаме този експеримент, както знаете, само с др. Дякова в Ленинския район и той върви успешно.

Бих помолил да направим постъпки пред Софийско градско управление на МВР за сигнална уредба. Снощи са обрали касата на Музикалния театър. Просто са счупили официалната витрина на улицата, влезли са вътре и са обрали касата. Едни казват 2000 лева,

други казват 3000 лева, не знам, но въпросът е, че е станало с взлом. Ние разбрахме, че срещу не повече от 100 лева годишна такса да имаме сигнална уредба.

Касиерките в събота и неделя, когато нас ни няма, не внасят в банката, те внасят парите при нас и ние ги внасяме в банката, в понеделник има почивен ден, няма ги и чак за вторник оставят. И там понякога задържат доста пари. Трябва да помислим за една такава сигнална уредба.

И последно предложение - за в бъдеще да продължим да търсим нови форми за заздравяване на нашите връзки с абонатите, с нашите културно-просветници по пътя на генерални репетиции, пропски за тях, втори премиери, на които да каним по-разширена публика освен официалната. Но да заздравяваме тези връзки, защото може би ще следват трудности, а нашите активисти ще ни трябва повече. Това е златният фонд на театъра.

Друго нямам.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Какъв срок за месечните програми смяташ, че е най-целесъобразен?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Ние преди работехме с един месец напред и имахме програмата.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Кога преди?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Преди три-четири години.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: В началото на предшестващия месец на първи-втори.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, имате думата. Въпросите за представленията, които по-трудно се продават, сега да не се коментират. Режисьорският съвет ще се занимае с това в началото на идната седмица.

Имате думата.

ИЗКАЗВАНИЯ

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Искам най-напред да отговоря на др. Колев за тези витрини, за които ставаше дума.

Още в началото, когато се откриваше театърът, когато говорихме с арх. Агура, ставаше дума да се направят четири светлинни витрини, които ще вървят напречно на тротоара и ще оформят рекламата на организацията. Аз мисля, че др. Колев като отговорник на тази служба трябва да си движи тези неща. Художниците ще оформят витрините, а няма да правят витрините. Архитектът си предложи услугите пред мен и пред него да направи това нещо, да се прекара там инсталация - с това се занимава СГНС - осветителна инсталация, да се оформи с дуралуминий, със стъкла и т.н. По-нататък вече е работа на художниците, когато вече ги има тези витрини.

Но аз виждам нещо друго. На витрината тука се слагат афиши на Театъра на окръзите, на други театри, но на Народния театър не съм видял сложен афиш - премиерен или какъвто и да е. Причините не знам. Може би той ще ги обясни.

Освен това ме шокира и ме занимава и друго нещо. Защо те имат различни почивни дни с касата? Те почиват събота и неделя, касата почива в понеделник. Така се получава една разлика от три дни между тях и касата. Ако трябва един човек да внесе пари в банката, може би това трябва да стане така - и без друго един идва в 10 и си отива в 6, може да дойде в понеделник да вземе парите и да ги внесе в банката. Или те знаят как да го направят това. Но защо се явява тази разлика от три дни?

Бих искал да задам въпроса даже и за почивния ден на театъра във връзка и с една икономия, която театърът би могъл да реализира. Защо понеделник не е задължителен почивен ден на целия

театър, в който почивен ден в театъра да има право да влиза само може би директорът с един ключ и да има един пожарникар. Даже и портиери да няма. Да има един пълен почивен ден, в който ще се реализират икономии по редица посоки.

Използвам случая да направя това предложение просто по направление на икономии, които биха могли да се реализират в нашия театър.

САВА ХАШЪМОВ: Имам три въпроса към др. Колев:

Защо, след като той ни каза, че примерно за един месец в камерна сцена - дали има той сведения, може би пък да не съм прав - от десет представления има само 14 непродадени места, всеки път, когато се играе на камерна сцена, тука между нас има четирима актьори, които играят на тази камерна сцена, има минимум десет празни места. Минимум десет! И то за всяко представление. Дали тези места са продадени и хората не искат да дойдат. Но пък не вярвам да им са продадени билетите насила, та после да си хвърли билета на улицата и да не дойде.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Особено пък за камерна сцена!

САВА ХАШЪМОВ: Да. На какво се дължи това нещо? Дали той има сведения защо се получава така и защо ние търсим билети за камерна сцена и казват, че всичко е продадено, а после виждаме празни места? Това първо.

Второ. Забелязал съм, че се затормозва работата на касиерките поради това, че пишат билетите за камерна сцена. Натрупват се опашки и чакат. Не може ли тези билети предварително да се обработват в службата? Или ако има някаква възможност, не знам дали това е възможно, тука вече се съмнявам, да се печатат билети и за камерна сцена, въпреки че там столовете винаги се въртят и се местят и може би няма да стане.

Третият ми въпрос е вярно ли е, че за представленията на

театър "Вахтангов" по нареждане на др. Колев нашата служителка Славка Вачева е казала "Няма да записвам артисти във отзаслужили и народни" ?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Това е невярно. Веднага да ви отговоря.

САВА ХАШЪМОВ: Ама аз мога да го докажа. Даже това е не като въпрос.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Накратко, но точно отговори.

О Т Г О В О Р Н А В Ъ П Р О С И Т Е

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Не знам защо има празни места. Може би някои не е дошъл. Може би някои от тези служебни места, които са много малко там.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Директорските се продават. Аз съм казал да се продават.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: За директорските аз съм пуснал билети по 1,80 на касата, когато не се ползват от вас. Те питат секретарката и ги продават. А има случаи, когато има някакъв празник, когато хората са купили билети, но не са дошли. Ние не можем да ги накараме да дойдат. Но в отчета ние отразяваме точно непродадените билети. Сега има всичко 14 билети непродадени за тези представления.

САВА ХАШЪМОВ: Мене ме интересува дали се продават тези билети.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Продават се, защото ние внасяме сумата от тази продажба.

САВА ХАШЪМОВ: Защото аз мисля, че има около 10 билети, които не се продават.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Как да не се продават!

САВА ХАШЪМОВ: И ако Михайлов не вкара вътре някои хора - студенти от ВИТИЗ и т.н., тези места остават празни.

На какъв принцип се продават билетите там? Колко билети се продават? Това ясно ли е абсолютно на ръководството в лицето на др. Григоров и др. Бакърджиев-за всяка пиеса колко места имам възможност за гледане, които се продават?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Ами да. Аз нали казах, че за всяка една пиеса готвим протокол колко са продаваемите, колко са служебните места.

САВА ХАШЪМОВ: На мене ми се струва, че протоколите се снижават.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Не, точно ги продаваме и отчитаме. Ние внасяме пари за тези билети.

САВА ХАШЪМОВ: Аз мисля, че не съм сам в тези мои разсъждения.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Още като се откри тази сцена, още от "Хлопка" като започнахме да играем, ни правеше впечатление, че винаги на камерна сцена има празни места.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Това се забелязва в последните четири месеца.

САВА ХАШЪМОВ: Аз имам впечатлението, че за камерна сцена служба Организация и ръководството на театъра - административното му ръководство - смята просто така - ако мине, мине, ако не мине не мине.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Ние продаваме билетите и отчитаме сумата. Правим и протокол.

САВА ХАШЪМОВ: А сме говорили много за това да се пропагандира камерната сцена, а не да се завоалира.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Ние можем да обърнем по-сериозно внима-

ние на посещението на камерна сцена, но самият факт, че ние внасяме сумата от продажбата на билетите показва, че тези цифри, които ви казвам, са верни. От къде ще вземем тези суми да ги внесем, ако не от продажбата на билетите

САВА ХАШЪМОВ: Не по-сериозно, а най-сериозно трябва да се гледа на посещението на камерна сцена.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Да не би да са скъпи местата?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Не, те са уточнени, билетите са отпечатани.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Организирано ли се продават билетите или свободно?

ДРАГОМИР КОЛЕВ: И организирано, и свободно. И те повече ги взимат наши актьори и служители от театъра.

САВА ХАШЪМОВ: Значи благодарение на това, че ние взимаме билетите, се продават местата на камерна сцена - така излиза от това!

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Не.

САВА ХАШЪМОВ: Значи може и да се окаже, че в София не знаят, че в нашия театър има камерна сцена.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Как да не се знае! Знае се и се продават билетите.

САВА ХАШЪМОВ: Вие продавате там, където може да се продадат 500 места. Но където ще трябва да продадете 20 места, не продавате.

ДРАГОМИР КОЛЕВ: Напротив, там ги продаваме по два - по четири на камерна сцена. Не пускаме нарочно големи колективи - продаваме по два-по четири. Само на специална публика продаваме там. И отчитаме сумите от продадените билети. Ние от къде другаде ще вземем да отчетем тези суми, ако не са продадени билети.

те?! А ако някой не дойде в салона, след като си е купил билет, и мястото му е свободно по време на представлението, за това вече ние не можем да отговаряме. Но сме продали билетите.

Но можем да обърнем още внимание. Ние сме говорили много пъти вече, може би вече два пъти или три пъти, по този въпрос и смятам, че може да обърнем още по-сериозно внимание на камерна сцена и да следим още по-добре продажбата. Касиерките не пишат вече билетите за камерна зала. Писането беше преди, когато нямаше отпечатани билети. Сега вече не пишат.

По отношение на "Вахтангов" категорично мога да кажа не защото имаше писмено съобщение художествено-творческият състав да се записва и всички, които са записани, са удовлетворени. След това имаше още десетина-петнайсет души, които не бяха се записали и идваха за билети, но и тях ги удовлетворихме. Няма човек от художествено-творческия състав, който да не е удовлетворен и за "Вахтангов", въпреки трудностите.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Аз мисля, че за камерна сцена въпросът стои така, другарю директор - че планът, който е направен за продаваемите места не отговаря на плана, който е действителен долу. В това отношение др. Григоров и др. Бакърджиев трябва да направят проверка. Има едно разминаване между двата плана, между продаваемите места и фактическото положение. От принципа, че уж по-лоши места, няма да се вижда, да остане така, а то хубавите места остават. Мисля, че това е причината.

Второ, на мене ми направи много силно впечатление, че финансовият план е изпълнен с 170 % и не мога да си обясня на какво се дължи това. Ако е от повишаване на цените, би трябвало да се направи точно, за да може директорът, не толкова дирекционният съвет, да знае каква е точно картината и на какво се дъл-

жи това нещо. Това е много хубаво, но трябва да се знае точно.

Третият въпрос, който мене ме занимава, това е служба Организация и всички съображения, които ръководителят каза по точка първа, отговарят на истината. Това са добри работници, владеят си работата, проявяват спокойствие и на касата, и в служба Организация. Аз не знам до каква степен отговаря броят им на обема на работата. Това е вече отделен въпрос. Но иначе хората са свързани с театъра, имат своите връзки и от всички съображения които тука Колев изказа, вероятно ние като дирекционен съвет трябва да посъветваме щото театърът, независимо от смените, които се правят на спектаклите, това е едно неблагоприятно положение, но такава е ситуацията на работата сега в театъра и живия потенциал, че тези смени в своите 75 % са необходими и не можем да ги избегнем.

САВА ХАШЪМОВ: Неизбежни.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Неизбежни. Но един месец напред да правим плана си е необходимо. Това е задължително. Дори с риска да увеличим малко смените, но ние това нещо не можем да не го правим. Не можем да оставаме при положение да прибираме онези зрители, които остават от другите театри.

На мене ми се струва, че съображенията, които се изказват за някои пиеси, за намаления състав, каквито и да са причините - обективни, субективни, творчески, идейни, всякакви - би трябвало да се вземе под внимание това нещо и да се слагат по-малко тези пиеси, някои от тях, и на силни дати, ако са необходими за богатство на афиша и за други съображения и задачи, които има ръководството на театъра - било автор, било тематика, било нещо друго. А онези, които са и по-слаби, би трябвало да отпаднат от броя на спектаклите в афиша.

Разбира се, че ние се подведохме сами на няколко пъти за "Арко Ирис", подведохме и зрителите при случая с Киселички и някои други случаи, обективни случаи, които имахме. Това е много лошо за една такава пиеса.

На мене ми се струва най-накрая, че другарят директор, който вече много добре е опознал нещата в театъра в различните му сектори и показатели, не на последно място би трябвало да помоли ръководството в лицето на Бакърджиев и на др. Григоров и на звената, които те ръководят, за една по-голяма принципна чистота по отношение на връзките на театъра с нашите зрители. По-голяма чистота, по-голяма яснота, по-действени и динамични форми.

На рекламата да бъдем и по-пестеливи, а не разточителни - онова, което отговаря за Националния академичен театър. А не да се прави така, както с основание някои други театри могат да правят.

От показателите, които тука ни се дадоха за зрителите - 103 %, ние трябва да бъдем доволни, защото това е един сериозен, решителен, може би най-важният показател. Само не знам дали той се изпълнява от регулярни представления или от това, че има повече представления и повече актьорски труд, с които се догонва това. Аз не знам колко бройки са запланувани от страна на комитетата като представления и колко сме изпълнили. Ако ние сме изпълнили повече представления, няма нужда да се радваме на тази цифра. Дори трябва да скърбим малко за нея.

Ако обаче това е от онова, което е запланувано и отговаря, има знак на равенство с това, което сме изпълнили като бройка представления, трябва да бъдем доволни.

Разбира се финансовият план трябва да ни радва, но той

не е най-важният за академичния театър.

Аз накрая бих искал да кажа, че има и една връзка между репертоарен, производствен план и всичко онова, което днеска разглеждаме. Ние за тази година би трябвало да бъдем спокойни, че и в репертоарния план, и до голяма степен и в производствения план вървим ритмично, макар с напрежение. То е диктувано от много външни съображения, независещи от усилията на ръководството - вземане на салон, случаи с някои актьори и т.н. По-бавно зреят пиесите в нашия театър и това също е един момент, който трябва справедливо да оценим.

Накрая по обема на работата и обема на службата не мога да говоря. Не знам какво е съотношението.

Това е, другарю директор, което исках да кажа.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Аз имам един въпрос. Сега говорихме с Виолета Гиндева. Аз мислех, че само на актьорите, когато отиват да си вземат билети, не им се дава скица на камерната сцена. А се оказва, че и публиката така купувала билетите - дава ѝ се билет без да ѝ се посочва къде е това. От това си вадя заключение че тъй като всяко представление на камерна сцена има различно разпределение на публиката, вероятно ви е трудно да предложите това решение на публиката и може би затова остават билети.

САВА ХАШЪМОВ: Винаги се задраскват тези, които не се продават.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Защо тогава не ги вадят пред публиката

ДРАГОМИР КОЛЕВ: На който се интересува, му показват мястото.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Не на който се интересува. Скица трябва да си стои там.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Тя трябва да си стои и те да си избират къде да седнат. Това е неправилно. Как за голямата сцена

продават така.

ЕДНА ОТ ПРИСЪСТВУВАЩИТЕ: И двете скици за окачени на стената.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Не, за мидката сцена не! Ако си поискаш да ти покажат къде ти е мястото, тогава ти го показват, иначе не. Може би това е причината.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Аз искам да се изкажа по няколко въпроса.

Месечната програма като практика се прави в началото на предшестващия месец. Но има няколко случая напоследък, както е и сегашният случай, поради някои особени обстоятелства и съображения, както е чувстването на театъра, което се уточни тук преди около една седмица, и усложнения около този въпрос и простакъсна изготвянето на проекта и приемането на месечната програма, която чак днес на 14 декември ще се обсъжда като проект.

Разбира се тази практика - един месец предварително да се одобрява месечният план - е правилна, това се е правило и ще се прави и за в бъдеще, стига да не се явяват никакви особени съображения, какъвто беше случаят, за който сега говорим.

По въпроса за финансовия план. другарю Филипов, мога да ви кажа това. Планът ни се спуска от комитета и ни се определя такава сума, такъв брой зрители.

Какви са точно съображенията, за да ни се даде по-нисък сравнително

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Броят на представленията няма значение за изпълнението.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: ... това ние не можем да го преценим за вас. Освен това няма синхрон между зрители и финансова част, абсолютен синхрон няма, за да се получава тази разлика.

От информацията на др. Колев, аз зная, че той има опит

и е обигран, един от най-добрите организатори в сферата на театралните институти, виждам, че той усеща нещата, разбира ги, но на мене ми се струва, че трябва и на практика повече да ги прилага в този мащаб, в който той ги разбира. По отношение на гъвкавостта за билети на актьори, билети запазени или незапазени, запазени билети контингент за публиката и изчакване на дадения срок, след който да се пускат, ние можем да поемаме риск по негово предложение и да не задържаме никакви билети в определен период от време за дадени постановки, или един малък минимум от 5-10 билети за извънредни случаи и да ликвидираме предварително риска от непродаване. Защото ако те останат до последния час и ден - деня на представлението, естествено, особено през летните дни, това води до опасността да ни остави с непродадени места.

По отношение на камерната сцена аз искам да кажа, може би това ще прозвучи като гола декларация, но искам да го кажа, че никой от нас няма отношение. Сава, към камерната сцена като към второстепенна сцена. Няма. Но там сигурно има нещо, което сигурно ние не сме направили както трябва. За всяка постановка, след като се установи игралната площадка, се прави протокол на непродаваемите места, тъй като тези непродаваеми места трябва да бъдат документирани от компетентни и вещи лица с официален документ, че не се продават, защото при една финансова проверка ние трябва да обясним защо при 200 места в салона толкова и толкова места не са продадени. Такива протоколи се правят от комитсия в състав главния счетоводител или негов представител, Панков, който познава добре тази игрална площадка, инспекторът на театъра и Колев. За всяка една от тези пиеси обстановката е най-различна: продаваемите места са от 110-120 до 150-160. При мен ги има тези протоколи и аз също се ръководя от тях. Но излезе, че на касата не ги предлагат, а би трябвало да се предлагат. За

всяка от тези пет постановки трябва да има скица или общо пет скици и да бъдат наравно със скиците за големия салон.

Дори, ако има възможност, да се поставят и на стената.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Не ако има възможност, а да се поставят на стената.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Не, понеже могат да се наберат 7-8 скици.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Това е сериозен въпрос.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Да не стоят постоянно искате да кажете. Аз така го разбирам - да се сменя за всеки ден.

Аз мисля, че понякога и в големия салон остават празни места по разни причини - откупени билети, но по различни причини не дошли хората, но там по-малко се забелязва. На камерна сцена веднага се забелязва, щом като се случи нещо. В това отношение ще се проконтролират всички моменти, за да си обясним от къде идва това нещо, как се получава и да бъде ликвидирано.

Има няколко чифта служебни места, които аз например мога да пусна - четири пропуска - за различни случаи. У мене има едно разбиране, че театърът трябва да е в състояние на откликне на инцидентни и извънредни случаи дори и в последния час. И ако ние оставим две непродаваеми места, според мене това не е фатално, отколкото ако се обади от УБО или гост от някъде си и помол да бъдат настанени и ние кажем, че няма къде или че ще ги настаняваме на допълнителни столове.

Но тук трябва да се намери точната мярка.

За тези непродаваеми места комисията, която съобщих, плюс мене ще проверим отново детайлно дали действително това, което каза др. Филипов е така - дали има някои полуудобни или сметени от комисията за неудобни места, а фактически те са удобни и могат да се продават.

КРИКОР АЗАРЯН: Тези проблеми, които др. Колев изтъкна, са справедливо повдигнати наистина и за едно организаторско бюро тези неща са сложни - един неустановен план, смени на представленията и т.н. Но вероятно в живия организъм те са неизбежни. Разбира се ръководството на театъра трябва да прави всичко възможно тези неща да стават по-рядко. Но явно, че живият организъм предполага и такива промени. Колкото са по-малко, толкова по-добре. Но понякога се налага. И едно от задълженията явно на това бюро е именно да се справя и да регулира тези промени.

Аз обаче искам да споделя тука едно свое схващане, че у нас непрекъснато, а вероятно и у вас - това просто като наблюдение - се обаждат разни познати и роднини, които молят за билети. Или с други думи съществува една атмосфера, че билети няма за представлението. На мене например когато щяха да ми поставят телефон, ми дадоха условие, че ще ми го поставят, когато им намиря билети за "Почивка в Арко Ирис". Това беше преди две години. То тогава беше като нещо много скъпоценно.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Това свърши работа, така ли?

КРИКОР АЗАРЯН: Аз им обещах, обаче не можах да намеря билети! Нещо се отложи тогава представлението.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Тогава ти беше във Военния театър?

КРИКОР АЗАРЯН: Вярно е и това.

Мисля, че става такова нещо - че организаторите, може би те си имат свои показатели или си имат план, не знам - някакси се престарават. И това нареждане, което дойде от комитете за ограничаване и да се оставя там 1 % за свободна продажба, аз лично много го адмирам. Мисля, че то трябва да се спазва много стриктно.

Др. Григоров каза, че е по-добре да останат две места свободни, отколкото като дойдат някои хора, които по спешност

трябва да ги настаним, да се чудим какви места ние можем да им намерим.

Аз бих отишъл по-далеч и бих казал, че е по-добре да има 10 места свободни, останали непродадени, но зрителите вече да знаят, че има свободни места. Защо зрителите вече не търсят билети направо на касата? За това, защото те като дойдат един път, два пъти, три пъти и търсят билети, но не намират, те смятат, че вече билети на свободна продажба е изключено да намерят. Тука вече се създава психология на нетърсене на билети. И се получава един парадокс - организаторите продават колективно билетите, защото на свободна продажба няма да се продават, а хората пък свободно не отиват да купуват, защото като са дошли един път, два пъти, три пъти, не са намирали билети.

Аще ви кажа, че според мене, мисля, че вие ще се съгласите, че един зрител, който е отишъл и сам си е купил билета, струва колкото пет колективно купени билети!

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Колкото 50!

КРИКОР АЗАРЯН: Да. И трябва да ви кажа, че аз никак не се учудвам, че има представления, които се отчитат като такива с 100 % продадени места, а примерно няма 20 души. Не отиват. При колективното той е дал нещо, за да му отчетат, че ще участва, това са си мероприятия, но не отива.

Аз мисля, че тука организаторите трябва да приемат нещата не на процент, а с едно разбиране. Тука организаторите трябва да смятат своята дейност изпълнена не в количеството колективно продадени билети, а в качеството на пропагандиране и агитиране на представленията.

В този смисъл считам, че от много голямо значение са името такива неща - витрини, любезност, култура на обслужването в касите, информиране, снимки от спектаклите и т.н. и т.н.

И последното нещо, което искам да поставя, е следното. Тука има няколко ръководители на курсове във ВИТИЗ, завеждащ катедри. Може би не аз трябваше да повдигна този въпрос, но може би са забравили. Аз много моля ръководството на театъра, използвам този разговор, да направи нещо, за да се разрешава на студентите да влизат на представления. Това е разпореждане и на председателя на Комитета за култура. Ние, преподавателите, изискваме студентите да отиват на театър, но аз, като ги питам, защото не сте гледали това представление в Народния театър, те казват: защото не ни пускат.

А това, което ще научат в академията, е само един малък процент. Живата сцена, хубавото представление, непосредственият контакт с актьорите, с живото представление - това е най-добрият учител. Затова тука не знам какво трябва да се направи, но трябва да ...

САВА ХАШЪМОВ: Задължително трябва да се пускат.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: И сега е разрешено десет души на спектакъл могат да бъдат пуснати. Обаче за разлика от предишното състояние на салона, в площта на правостоящите, всички помнят, в кошарите бяхме импровизирали седящи места и то немалко, които не се водеха на отчет и можеше да се седне. Сега в салона няма място, където да застанат правостоящи зрители. И не е хубаво да стоят и да пречат, а и самите те няма да се чувствуват добре струва ми се.

За студентите не се предвиждат места. Но когато има възможност, по 10 студенти и повече се пускат. Но някой път идват повече при търсен спектакъл и част от тях не могат да бъдат пуснати.

САВА ХАШЪМОВ: Това става два-три пъти в годината да не могат да влязат. Аз всяка вечер виждам, че отстрани има право-

стоящи, които гледат отстрани.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Да, стоят до вратите.

САВА ХАШЪМОВ: Значи има възможност.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Да, има възможност като правостоящи

САВА ХАШЪМОВ: Щом като има желание да стои прав три часа
нека да стои.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Но имат право и десет души могат да
се пуснат. И те се пускат.

КРИКОР АЗАРЯН: Аз не намирам нищо некрасиво в това да
стоят правостоящи хора, стига те да имат това желание. И защо да
ограничаваме и да бъдат десет души?! Това е красиво, това е въл-
нуващо - че той стои прав на представлението. Как беше на пред-
ставленията на театър "Вахтангов"? Не по десет души пуснахте то-
гава и слава богу, че пуснахте повече. Това също беше един от
критериите, че едно представление е търсено.

ОБАЖДАТ СЕ: Рекламата на театъра.

КРИКОР АЗАРЯН: Ами това е театърът.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Колкото има, да ги пускат.

АЛЕКСАНДЪР ПАНКОВ: Аз искам да кажа нещо за камерната
сцена. Въпросът сценична площадка или салон - това е въпрос на
режисьора-постановчик и всичките режисьори-постановчици са били
много чувствителни по този въпрос, те лично са определяли кои
места трябва да се махнат и кои да не се махнат. И в първите
представления те са следели дали точно спазваме това, което сме
направили по протокол.

Обаче някой път се допускат грешки, сложат някой стол
в повече. Но това са малки изключения. Така че не е причината
това, че се слагат повече столове на камерна сцена, за да се ви-
дят празни столове. Обикновено - аз съм следел повечето пъти -
служебните места остават свободни. Те са 3-4 места и се чувству-

ват, понеже са най-хубавите места.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: От днешната информация, която чухме от др. Колев, за мене изникна въпросът, че всъщност ние не знаем кои са най-търсените ни спектакли, кои са спектаклите, към които публиката проявява най-голям интерес. Просто искам да направя само едно предложение пред ръководството – някъде на тримесечие може би дирекционният съвет да се занимава с една информация, изнесена от др. Григоров или от служба Организация, с данни процентно кои спектакли от репертоарния афиш на театъра са търсени най-много и кои постепенно отпадат, за да знаем все пак...

ФИЛИП ФИЛИПОВ: На сезон трябва да става, понеже през трите месеци за премиерите не се проверява афишът, но безусловно трябва да става.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Не, струва ми се, че на три месеца трябва, другарю Филип, защото горе-долу на три месеца излиза и новата ни премиера.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Този въпрос ще го обсъдим в началото на идущата седмица на режисьорския съвет.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Ето например аз в момента не знам кой е най-търсеният спектакъл на този театър.

ГЕОРГИ БАКЪРДЖИЕВ: Искам да дам някои пояснения за изпълнението на финансовия план, защото явно то е доста голямо. Др. Григоров също даде някои пояснения, но аз ще дам някои подробности всъщност.

Преди всичко планирането на зрителите е на базата на 95 % посещаемост, т.е. не можем да планираме 100 % посещаемост, т.е. не искаме да ни планират 100 % посещаемост, защото не сме сигурни, че салонът ще се напълни.

При 95 % планирана посещаемост, а отчет от 99 % и ня-

колко стотни, явно е, че имаме преизпълнение на план-зрители. Имайки преизпълнение на план-зрители, от там ще има преизпълнение и на план-приходи, защото всеки зрител носи и приход.

Освен това планирайки зрителите, отчитаме съответно премиерни спектакли и обикновени спектакли. В резултат обаче на по-голямо търсене на вече дори изиграни спектакли ние продължаваме да продаваме билетите по премиерни цени. От там естествено ще имаме един допълнителен приход по закона за търсенето и предлагането. Защо да намаляваме цената, докато все още спектакълът се търси?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Това при социализма не може да става, ама хайде. /Веселост/

ГЕОРГИ БАКЪРДЖИЕВ: Добре.

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Хубаво е да се изпълни.

ГЕОРГИ БАКЪРДЖИЕВ: Трета подробност е, че сме планирали и ученически дневни представления, където средната цена е 40 ст. което значи един спектакъл от 300 лева, а др. Колев, като го проведе на обикновени цени за 1300 лева, от там ще дойдат повече 1000 лева.

Четвърта подробност това са чуждите театри, където цените са почти двойно по-високи. Тази година имаме Анкарска опера, Бургтеатър, Вахтангов. Там цената беше 5-6 лева при максимална при нас премиерна 2,50.

Всичко това и някои други по-маловажни неща са допринесли за това голямо преизпълнение.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: И това е при всички театри. И мисля неофициално да кажа, че това е възможност на театрите, ако ни зафиксират точно броя на представленията съгласно работните дни, дневни, вечерни, ние няма никога дори да изпълним този план. А

комитетът дава известна възможност за изпълнение, която си има своето отражение като стимули.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Аз бих искал да се изкажа малко по-генерално. Ние се занимаваме с цифрите, с организацията на спектаклите и понякога имаш чувството, че ако служба Организация не съществува, няма да съществува и театърът!

Аз мисля, че е нужна изцяло нова концепция за работата на служба Организация. Защото вече се промени и зрителят, промени се, на нов етап е и театърът, на нов етап е и българската драматургия. Всичко преминава на нов етап според мене, а ние продължаваме да работим по начина, по който сме работили и се движим от една постоянна инерция за организиране на спектаклите.

Организирането на спектаклите беше се появило от една необходимост, за да се въведат хората, някои от които не са стъпили въобще в театъра, в театъра.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Да се създаде навик да идват.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Да, да се създаде навик да идват. Т.е. удобството беше: ние ще доведем от завод Телман, от завод Васил Коларов, от жп завода, от хората, пътуващи с влакове и т.н. да видят нашия театър, да видят българския театър въобще. Но тези хора вече са привлечени в театъра. У тях има вътрешна необходимост да посещават театъра.

Следователно ние трябва да се съобразим с този тип зрител, който се появи и който сам иска да си подбери на кой спектакъл иска да отиде и на койне. А ние продължаваме още да му налагаме оня спектакъл, който на нас ни е удобен.

Във връзка с това дали ни е удобен или не аз искам да кажа, че служба Организация е преди всичко политически институт. Той не може да не се съобразява с политиката на театъра,

на ръководството на театъра. Т.е. ако има някои спектакли, които не се търсят, те трябва да отпаднат. Това е нормално, това е във всеки театър. Но ако някой спектакъл на нас ни е нужен заради политическото си звучене, заради мащабостта си или заради това, че има определен ефект върху определена категория зрители, ние такъв спектакъл бихме могли да го пускаме един път на два месеца, но той да съществува в афиша, защото по някакъв начин ни е необходим.

Изхождайки от тези мисли, аз смятам, че наистина трябва да разработим общо може би нова концепция за начина на продажба на билетите в нашия театър.

Не бива в никакъв случай да се премахва свободната продажба на билетите. Работата е в това, че ние не сме пропагандирали, че има билети на свободна продажба. Направихме ли някъде пропаганда, че сме пунали на свободна продажба билети? Може да сме пунали едно малко съобщение във вестника. Но аз трябва да ви кажа, че ми е ставало неудобно да присъствам на пленуми, където...

ФИЛИП ФИЛИПОВ: Нож с две остриета. Трябва да се намери начин. Това е най-важното.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Да, трябва да се намери начинът. Трябва да стане в интервюта, трябва да стане с интервю с директора на театъра, в интервюта с режисьори, с артисти, със зрители, т.е. да се намери начин да се пропагандира това.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Това е въпрос на реклама.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Аз казах думата.

ОБАЖДАТ СЕ: Пропаганда.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: На пропаганда.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Или по-точно на информация.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Защото ставало ми е неудобно, когато

на пленуми, специално на големи пленуми като например на Централния съвет на профсъюзите, стават и критикуват нашия театър за това, че и те не могат да си намерят билети и целият пленум, цялата зала ръкопляска. Или на пленум на градския комитет на партията съм присъствувал, където директно се казва: ето тука има представител на театъра, нека да обясни защо това не става и т.н.

Това са едни мащабни институти. Щом градският комитет на партията може да повдига въпроса, помислете си за това каква сериозна отговорност носим ние в това направление.

И аз мисля, че свободната продажба трябва да остане, но ние трябва да намерим съответните начини, за да можем да пропагандираме, а не да ни звънят от сутрин до вечер за билети. Повината ни телефонни разговори са за това - "А бе можеш ли да ни вкараш в театъра".

САВА ХАШЪМОВ: Един час дневно отива за точно такива работи.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Др. Колев говори за много неща, които пречат на нормалната работа. Ако другите мероприятия пречат на тази нормална работа, аз мисля, че трябва да бъдат освободени. Примерно, понеже и Съюзът на артистите е ангажирал службата, аз бих могъл да направя така...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Не, не!

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Не, казвам, че ако тези мероприятия пречат, биха могли да отпаднат.

Но особено тази година, която ни предстои, трябва да сме готови за много работи и то много сериозни, защото ще правим национален преглед, ще правим конгрес на ИТИ. Всичко това трябва да бъде свързано с една свърхгъвкава политика, където да попадат тези, които са нужни за зрителната зала.

И понеже употребих тази фраза, идва ми на ума и това. Съответните представления трябва да си имат и съответен адресат. Ние играем всичко за всички! Ама има пиеси, представления, които са за тази категория зрители. И публиката е диференцирана. Т.е. ние трябва да знаем към кого насочваме спектаклите си.

Понеже гледам програмата тука, ще кажа, че не можем да играем за ученици спектакли, които не са за тях, или за деца, като правехме едно време. Ето тука Савичката ми подчертава - "Когато гръм удари".

Или пък ако сме обявили представления за ученици или за деца, ние трябва да знаем, че за ученици и за деца ще го играем, а не за друга публика. И ние трябва да знаем адресата си.

И това още един път ми подсказва колко необходимо е детското представление, за което толкова много говорим.

Стана дума за арх. Агура. Това е един човек, който изпълнява всичко. Въпросът е за това - кажете му на Агура да го направи и за една седмица ще го имаме.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Аз си го записах. Аз ще задвижа този въпрос.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Да, поеми го, Кирчо, ти и толкова.

Или стана дума за касите. Аз подписах писмо за нашата никаква каса. Това е много просто нещо. Подгответе едно писмо до милицията за сигнална уредба и до един месец ще стане. Директорът ще го подпише.

САВА ХАШЪМОВ: Има и други възможности. Има възможност парите да се поставят в театъра, а не отвънка.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: И няколко думи искам да кажа за плана. Ние не бива да надхвърляме много плановете. Разберете! Не говоря само за тази програма. Аз говоря по принцип. Това създава страшни

много тревоги на всички театри в България. Всяко надхвърляне на плана дава на Плановата комисия възможност да увеличи и става една лавиновидна история и тогава почва обратният път! Моля ви се! И се чудим защо в България артистите умират най-рано!

Тази година в мащабите на цяла България планът е увеличен може би с около 600 бройки спектакли, което е страшна цифра, което страшно натоварва хората, особено в провинциалните театри. Така че не бива много да се гордеем с това, че много сме изпълнили.

И последния въпрос - за ВИТИЗ. Аз се присъединявам към онова, което се каза. Радвам се, че др. Азарян повдигна този въпрос. Аз даже мисля, че ние бихме могли, никой няма да ни се сърди, да отделим по пет места да имаме за студенти от ВИТИЗ по принцип или десет. Те да седат.

ОБАЖДАТ СЕ: Регламентирано.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Регламентирано. И те да си дават заявка да кажем предния ден, за да се знае разполагаме ли с тези места или не.

САВА ХАШЪМОВ: Ако се даде предложение до др. Писарев, ще се разреши веднага.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Веднага ще се разреши.

САВА ХАШЪМОВ: Пет или десет места на втори балкон.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Аз подкрепям мисълта на др. Кабакчиев, който иска да се мине към новаформа на предлагане, към търсене на нови потребители на нашата продукция. Даже имам чувството, че може би театърът така, както е проектиран от архитекта, има две каси. Може би трябва да се открият две каси, които ще продават за камерна зала, за втори балкон или не знам - както ще го реши ръководството. И да минем вече на друг принцип на свободна

продажба, но по-малко да бъде онази организирана колективна продажба.

Може би натам върви намерението и изказването на др. Кабакчиев. Но това трябва да стане много внимателно и постепенно разбира се.

Друго, което искам да кажа. Бях свидетел на едно предложение от Червен бряг. При др. Григоров бяха дошли двама души, може би партийният секретар и председателят на съюзния комитет. Някакъв завод, който имал около 6000 или 8000 работници, иска да играем "Протокол на едно заседание". Просто ни предлагат да стане това представление в цеха на това голямо работническо предприятие. Аз нямам нищо против, ако режисьорът разреши да отидем да видим на място обстановката. Може би с много малко средства ние бихме могли да изиграем пиесата в тази атмосфера на чист заводски пейзаж, след като те ни казаха, че могат да направят абсолютно всичко: площадка, сцена и т.н. за един ден, за два дена, "както искате и каквото искате" и ще имаме 6000 души, които ще ни гледат. Можем да заведем телевизия, радио, народни и заслужили артисти и целия театър пред тези работници и да направим в юбилейните дни едно представление, което наистина ще бъде чест за един народен театър.

Червен бряг е може би на 150 км. Ако ние можахме да отидем в Толбухин, струва ми се, че можем да отидем и там.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Аз искам да допълня някои неща, които в процеса на разговорите ми дойдоха на ум.

Първо искам да кажа, че това, което др. Кабакчиев каза като необходимост за един нов поглед, за един нов етап в работата на нашата служба Организация, много ми допада и подкрепям тази идея. Как конкретно ще се разрешат тези въпроси не знам. Може

би трябва някаква комисия да го обсъди, да направи предложение и да се обсъди тука, за да не остане това нещо само на думи, а да има някакъв реален ефект.

Основното, върху което искам да направя някои предложения, е въпросът за рекламата. Рекламата в нашия театър много куца. Не защото няма човек и т.н., а просто ние не ѝ обръщаме достатъчно внимание струва ми се. Навремето тука съществуваше една такава мисъл - че Народният театър не се нуждае от реклама, че сам по себе си е реклама. Има известна истина в това, но тя е много малка в такъв смисъл, че ако рекламата не беше нужна, нямаше да се хвърлят по света толкова много милиони за реклама дори на такива театри като Бургтеатър и т.н.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Рекламата е информация.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Именно. Мисълта ми е, че ние не използваме такива институти като Българската телевизия, която стига дето се казва до най-дълечното кътче на България - и в Родопите, и на границите на България. Просто трябва да се създаде някакъв постоянен контакт. Даже един човек да отговаря само за телевизията, да ги информират навреме кога се започва и т.н.

Ето например от кога не са идвали на репетиции, когато се започва една пиеса. Сега на "Крал Лир" дойдоха. А това е необходимо струва ми се. Когато започва, когато наближава премиерата - трябва да идват. Дори след няколко представления - пак. Дет се казва интервюта с публиката, по време на представлението да влязат и да ги попитат какво им харесва, какво не им харесва и т.н. Дори да има критични бележки, това пак е от полза на нашия театър. Това е също своего рода реклама.

Не се използва достатъчно и радиото. Информациите за нашите представления минават в общите информации за всички театри в България - едновременно за Шуменския театър и за нашия театър.

Струва ми се, че трябва да се отдели някакво специално място на нашия театър с интервюта с режисьори, с художници, с артисти от театъра, със специални критични бележки, всъщност не критични, а театроведите, които пишат за другите театри, слушам, че дават рецензии, които се излъчват по радиото. За нашия театър няма такова нещо. Трябва да се направи струва ми се това и да се имат пред вид тези неща.

Да не говорим вече за вестниците и за тази реклама от фотоси. Ами като погледнем, и Военният театър, и театър София имат буквално във всички квартали на София табла със снимки.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ: И ние имахме в подлеза, но ги ликвидирахме.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Ама не се подменят нашите снимки. Аз ги гледам - те са от преди осем години тези снимки на нашия театър!

Трябва да има систематично нещо ново. За новите представления да се правят и слагат снимки. Трябва да се следи и това нещо.

Вярно, че театър София е в един отдалечен квартал и той се нуждае от по-голяма реклама, за да може да привлече там публика. Но ние не трябва да се отказваме от такова нещо. Трябва да се прави. Дори в центъра на София има голи стени, които се чудят как да ги боядисат. Ами да се направят едни гигантофокуси и да се закачат. Това е също своего рода реклама. Тука съвсем близо до нас има такива стени, които биха могли да бъдат използвани.

Та мисълта ми е, че не трябва да се ограничаваме само с тези светлинни табла около театъра, а трябва да се направи и нещо повече. Може би ако е недостатъчно да има само един човек за рекламата, да се вземе един фотограф, който да се грижи за това нещо, защото нашите фотоси като ги гледам, те са просто трагични

Те са вече толкова демоде като фотоси, че едва ли някой ще се спре, за да ги види. Трябва един фотограф със съвременно разбирание на тази професия и т.н. Или ако трябва още един човекна рекламата да се назначи, но да имаме такова нещо.

И още един въпрос искам да поставя. Няма да давам примери, за да не става неудобно. Но имаме например, ето др. Кабакчиев знае, колеги, които са награждавани в социалистическите страни, а това въобще не се знае тука. А те са колеги от нашия театър.

Може дори и по линия на киното. Това също трябва да се използва. Зашото това е наш творчески капитал, на нашия театър капитал. Това трябва да се рекламира, трябва да се разпространява. И това нашата служба Реклама трябва да го прави, а не киното или някой друг.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Друг някой иска ли думата? Няма. Приключваме.

Другари, разглеждането на работата на служба Организация си има своето съществено значение, тъй като тази служба за момента има да играе важна роля в работата на театъра. Това е службата, която осъществява връзката на театъра със зрителя. Това е службата, която трябва да се занимава с пропагандата и която трябва да дава обширна и актуална информация за работата в театъра във всеки момент, т.е. какво се играе, какво се подготвя, какви по-интересни неща има. И тези петима души в службата заедно със служба Пропаганда и реклама, в която сега ще бъде назначен художникът Асен Старейшински, с Николина Нецова, плюс литературното

бюро, което е един институт, също съпричастен в тази работа - това са звената, които трябва да изработят тука една нова структура, както предложи др. Кабакчиев, за новите функции на тази служба - служба Организация и служба Реклама и пропаганда, която включва именно тези звена, особено Асен Старейшински, Нецова и служба Организация.

Аз смятам, че един такъв интелигентен човек като Старейшински ще може да бъде много полезен на театъра заедно с другата работа, която той може да върши тука, и ние в скоро време ще можем да изработим една такава концепция, за да може служба Организация наистина да изпълнява своите функции, а не да се занимаваме само с продажбата на билети и правене на протоколи.

За това разбира се иска службата малко да се пораздвижи. Тука др. Колев ни занимава с доста дребни неща, които са тяхна работа, които те трябва да си ги решават - витрини и т.н. Трябва малко да си напрегнат съзнанието, да използват сега службата Пропаганда и реклама и с общи усилия да набележат и места в София, където може да се прави тази пропаганда.

Искам да ви информирам, че аз ще направя постъпки тука да бъде назначен един щатен фотограф - човек, който е абсолютно необходим и за документиране на цялата работа в театъра.

Т.е. от гледна точка на досегашната работа на службата аз искам да кажа, че службата изпълнява добросъвестно своите задачи. Както се вижда, ние сме добре по изпълнението на плана. Абсолютно справедливо е, че ние не трябва да преизпълняваме плана, а да го изпълняваме до онази точка, в която е необходимо да го отчетем, и персоналът на театъра да получи своите материални стимули.

Смятам, че това може да става без голямо напрежение. Условията в нашия театър са много по-благоприятни, отколкото в дру

ги театри, особено провинциалните, и сегашната картина може да затрудни работата на другите, защото финансовите органи - разбира се това не се отнася само за театрите, то се отнася и за всичко друго - като се постигне едно по-високо изпълнение на нормите веднага спазва тенденцията да повишава тези норми.

Но смятам, че при сегашното състояние планът на театъра е нормален, изпълнява се нормално и служба Организация си има своите заслуги за това.

Това не пречи обаче да отбележим до голяма степен и инертността на службата, до голяма степен работенето със стари методи, недостатъчното търсене на този контакт, недостатъчното използване на информацията, на рекламата, защото рекламата е информация за нас, на всички онези средства, които са от естество да осигурят един по-тесен контакт на театъра и на неговата работа във всеки момент със зрителя.

Трябва един абсолютно диференциран подход, другари, в търсенето на публиката.

Тука стана въпрос за "Протокол на едно заседание". "Протокол на едно заседание" за мен е една драма от производствен тип. Аз лично нямам предпочитание към тази драма, но служба Организация освен другите задачи има така да се каже и политически задачи в театъра. Ние тука не можем да се ръководим само от това, което най-много се търси, защото ако турим една пиеса на Агата Кристи, която може да направи фурор, е един въпрос и друг въпрос е, че ние имаме тука идеологически задачи. За нас театърът е идеологически институт с най-сериозни задачи.

Служба Организация има също тази задача - да пропагандира, да рекламира, да информира за онези постановки, които ние от политически и идеологически съображения смятаме, че трябва да присъствуват в програмата на нашия театър и трябва да се

обръщаме към публиката, да осигуряваме присъствието на публика, която ще извлече непосредствена поука, грубо казано, от един такъв спектакъл.

Ние имаме една огромна индустриална София пред нас и ние можем да търсим именно тази индустриална София за един такъв спектакъл, който е много интересен за една голяма част от нашата публика.

Така че подходът на служба Организация трябва да бъде много диференциран и това вече е въпрос на подробности, които аз смятам, че трябва да бъдат обсъдени тука при изработването на тази концепция и схема и насоки за работата на пропагандната и рекламна служба и служба Организация в нашия театър.

Сега на някои отделни въпроси, които са съществени.

Смени в програмата ние не можем да избегнем, другари. Особено тука в този театър. Това не е възможно по редица причини. Вие знаете, аз много пъти съм говорил и за смените на представления и т.н. Това са неща, които са неприятни, които трябва да се избягват, но в този театър аз сам се уверих, че това не е възможно. Както оня ден ми казаха: няма да имате представление, ще имате концерт.

ОБАЖДАТ СЕ: А днеска казаха, че няма.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Да, днеска казаха, че няма. Това са неща, които по правило се случват само с нашия театър. В нашия театър се правят непрекъснато чествувания, събрания, национални акции, които ние не можем да избегнем. Това в много случаи налага промени в програмата.

От тези промени в програмата се получава вече една верига на реакция и тогава, когато готвим нови постановки поради това че трябва да правим промени в някои представления, за осигуряване на репетиции и т.н. и т.н. - вие ги знаете тези неща.

Разбира се нашият стремеж трябва да бъде промените да бъдат сведени до минимум. Но служба Организация трябва да бъде в състояние да реагира гъвкаво и моментно на тези промени, които стават.

За програмата за следващия месец.

Аз съм занемарил този въпрос, но дирекционният съвет е в правото си да изисква от нас това нещо и аз смятам, че ние сега вече от тука нататък трябва да го направим както трябва да бъде. Вярно, че някои такива извънредни обстоятелства като да речем 5 януари 1979 година - чествуването на годишнината на театъра налагат изключение. Но по принцип в края на предишния месец, т.е. в края на декември ние трябва да приемаме програмата за февруари и това ще го направим. Моля др. Григоров и Сашка да имат пред вид това нещо, за да не напомням да представят. Т.е. на 20 число на предишния месец да представят програмата и веднага да наср^ъваме едно заседание на дирекционния съвет и въпросът да се решава.

За касите е абсолютно задължително да имат закачени скици на двата салона! Да се осигури мястото, където да се закачват за всяко представление. Известно е, че на камерна сцена имаме пет постановки и всяка от тях има различно разположение на местата. Всеки ден, когато се продават представленията съответната скица да стои закачена, за да могат хората да гледат скиците и да бъдат информирани.

Др. Григоров и др. Бакърджиев да видят и да проверят добре положението за камерната сцена. Аз мисля, че тези места се продават, но вие знаете, че при 100 или 120 места десет празни стола се забелязват по-ясно.

Да се разреши на студентите да влизат на представленията. Аз мисля даже, че трябва да се позволява и до десетина души да

стоят правостоящи. Няма нищо лошо в това. Пожарните тука да не ни обръщат в някакъв си институт. За тях, ако има някакъв начин, е най-лесно да запечатат театъра и в него нищо да не се прави! Гледам в другите театри не е така. Снощи бях във Военния театър. Там се запалиха хартии, свещи се носят и т.н. Тука ние абсолютно нищо! Херметично сме затворени. Тези неща малко се абсолютизират. Фойетата на театъра са достатъчно обширни, пътеките наоколо са достатъчно обширни и в един такъв салон с 800 места има преспективна възможност десет души да се наредят отстрани. Вие знаете, че понякога не се заемат и столове. Ще седнат на столове. Горещи ще седнат и на тези места, които не се продават и т.н.

ОБАЖДАТ СЕ: И на стълбите могат да седнат.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Да, и на стълбите ще седнат. Да не усложняваме нещата.

Не бива да позволяваме тука на противопожарните органи да обръщат театъра на място, където единствено те се разпорещават. В края на краищата това, което беше казано тука, има значение за един театър - малко правостоящи да стоят в салона. Това ще бъдат хора, които ще покажат, че към този театър има интерес. И по такъв начин, другари, ние си осигуряваме отношение на един хора, които утре така да се каже влизат в нашите театри. Това са бъдещи актьори, бъдещи режисьори, бъдещи театроведи - хора, с които ние в бъдеще ще имаме контакт.

Така че смятам този въпрос без много усложнения да се уреди. Да се нареди на инспектора десет души студенти да се пускат на представление.

Да формулираме тука като РЕШЕНИЕ да се възложи на служба Пропаганда и реклама и на служба Организация заедно с литературното бюро да си изработят една схема за работата на службата в близко време, да се рационализира тази работа, да се диференцира

за да може службата да бъде един сериозен пропаганден и информаторски институт на театъра. Да не се занимава само с въпроса за продажбите и т.н.

Да се намери начин да се информира нашата общественост, че има свободна продажба на билети. Защото това, което беше казано - че един такъв зрител струва колкото пет колективно осигурени - е абсолютно вярно.

Ще видим сега с тези каси. Националният театър трябва да осигури и да не разчита само на тези колективни посещения, което е свързано с доста въпроси, свързано е с постановките, които се играят, свързано е с броя на постановките и в началото на идущата седмица ще разгледаме този въпрос в режисьорския съвет, за да намерим едно правилно съотношение и независимо от нашите съображения за политичност, някои постановки, които вече поостаяват и трябва да слязат от сцената, очевидно ще ги снемем, защото непрекъснато изкарваме една продукция и не бива да се получава задръстване.

Слова смятам, че трябва да приключим първа точка.

По

В Т О Р А Т О Ч К А

от дневния ред давам думата на др. Григоров.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Програмата за месец януари е дадена напечатана и тука повечето от другарите я видяха. Няма да се спирам на подробности.

Искам само да обърна внимание върху два-три момента.

Предвидени са едно предпремиерно и две премиерни представления на "Крал Лир" и след това още три представления или общо шест, като на нова постановка.

На трети остава репетиция. Това е с оглед на редица загубени репетиционни дни и с оглед на по-сложната постановка. Репетициите не са с публика.

На 4-и е първата среща с публика като предпремиерно представление, а сутринта - пресконференция. Но точно кое какво ще ни каже др. Азарян допълнително.

На 5-и премиера, на първи състав.

На 6-и премиера на втори състав.

В януарската програма се предвижда възстановяване и на "Унижените и оскърбените" - първо представление на 20 януари. С др. Филипов водихме един съвсем първоначален разговор да уточним броя на репетициите на сцена, на маса и на голяма сцена, без това да пречи на новата постановка.

Предвидено е да се играят три дневни представления и то във втората и третата седмица утринни, тъй като се предполага, че дотогава няма да слезе пиесата "Опит за полет". Затова е предложено да станат в 10 часа, а на 28-и - от 15 часа. Но тука има едно доуточняване с някои от участващите. Конкретно с някои от изпълняващите централни роли артисти се прави известна консултация, за да не се получат ненужни натоварвания. Така че дали ще можем да изиграем дневното представление от 15 часа и същата вечер в 19 часа да имаме втори спектакъл на "Дипломати" ще се провери. Ако се окаже възможно, ще го направим.

Искам да дам малко обяснение. Миналата година през януари сме играли три представления, през февруари - четири представления и през март - едно. Става дума за дневни представления. Т.е. за цялата година ние сме играли всичко осем дневни представления, тъй като през есента въобще не сме играли. Но тези осем представления ни помогнаха да се справим с някои изненади във връзка с отпадането на представления, непредвидени и да излезем

с едно не много голямо преизпълнение, но достойно преизпълнение на плана за зрителите. За приходите отделен въпрос.

Така че ние не играем много дневни представления. Ако се счита, че това е много, може да се вземе решение да не се играе денем, обаче няма да имаме резерва. Още повече ние не знаем какъв ще бъде годишният план. Ако той е в рамките на изтичащата 1978 година, то е необходимо ние да реализираме приблизително същите представления по брой и през тази година, за да изпълним плана.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Имате думата.

ИЗКАЗВАНИЯ, ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

БАНЧО БАНОВ: Тъй като сега разбираме, че на 3 януари няма да има представление, няма да има предпремиерен спектакъл, т.е. няма да се пуска публика, искам да задам един въпрос. На 3 януари по плана за чествуването на театъра е предвидена голямата пресконференция за "Крал Лир", след която журналистите ще присъствуват на репетицията. Бих искал този въпрос, ако е възможно, сега да се реши, защото ние отсега ще пращаме поканите за тази пресконференция. Да се определи ден и час за тази пресконференция с възможност на журналистите след това да гледат спектакъла.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Ще гледат разбира се.

КРИКОР АЗАРЯН: Според мен това трябва да стане на 4 януари сутринта.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Художественият съвет е на 28-и. Няма да имат време.

САВА ХАНЪМОВ: Аз също мисля, Коко, че е по-добре да бъде

на 3-и вечерта, да не е сутринта.

БАНЧО БАНОВ: Ние държим да я направим на 3 януари конференцията, за да може вечерта да се гледа с публика.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Този въпрос ще го уточним допълнително.

САВА ХАШЪМОВ: Има предложени три дневни представления. Това практически означава без три репетиции на "Опит за летене".

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Не. Първите две представления ще бъдат горе, а предполагам около 20-ти ще слезе.

САВА ХАШЪМОВ: Няма значение, актьорите са заети.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Аз не знам в каква степен това се отразява.

САВА ХАШЪМОВ: Отразява се. Само Кабакчиев като участва в "Деца на слънцето", е достатъчно да няма репетиция на "Опит за летене". "Когато гръм удари" - Черкелов и Чапразов.

САШКА АЛЕКСАНДРОВА: Андрей има дублор, Черкелов няма.

САВА ХАШЪМОВ: Първо три мероприятия е забранено от закон.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Ако може да се промени репетицията без тези участващи, тогава остават две мероприятия. Но ако не може, въпрос на пререшаване.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Добре, това го имаме пред вид.

Д. ЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Аз искам да повдигна един личен въпрос. От 10 до 12 януари в Женева имаме една среща, на която трябва непременно да присъствавам. Това са три дни - 10, 11 и 12 януари. Но понеже е Женева, трябва да се върна най-късно на 13-и защото там приключва на 12-и. Пука ми се вече сърцето, както от Толбухин, ще се върна ли или няма да се върна за спектакъл, който ще играя вечерта. Не би ли могло "Дипломати" да мине на 14-и, за да мога поне спокойно да се върна на 13-и.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Добре, Григоров, да се направи комбинацията.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Това е възможно.

САВА ХАШЪМОВ: Само да се разменят - "Дипломати" да бъде в неделя вместо в събота, а "Тази малка земя" вместо в неделя да бъде в събота.

ВЛАДИМИР КАРАМИХОВ: На всеки десет дена най-малко трябва да се предвиди в месечния план профилактика за механизацията на сцената.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Какво означава това?

ВЛАДИМИР КАРАМИХОВ: Това означава да няма поне репетиции, а само спектакъл, за да може да имаме поне пет-шест часа за тази профилактика.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Почти до 20-и ще бъдат на маса.

ВЛАДИМИР КАРАМИХОВ: Има по някакъв начин да се организира работата в почивни дни, но за това трябва да се плаща извънредно, което не бива да се приема като система.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Добре.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Аз искам да обърна внимание, понеже ме помоли съставът на пиесата "Душата на поета", тъй като режисьорът не е от нашия театър и няма възможност да следи това, да се слагат по-системно, което не значи по-често, но системно, представленията на "Душата на поета", защото се получава един луфт от по един месец между едно и друго представление. Сега тука е на 20-и, а последното представление на "Душата на поета" е след няколко дена. Значи от сега до 21-и става един месец. Някакси така да се прави, че да бъдат поне на 15 дена, защото е трудно да се поддържа това представление на необходимото ниво. А сега да се излагаме да правим... Искам да ме разберете добре. Аз не поставям въпроса лично за себе си за "Фантазиите на Фарятиев",

който ми се налага да играя на месец и 15 дена. Става дума за едно цялостно ниво на представлението, а не за нивото на един изпълнител.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Аз искам да предложа нещо. Знам, че много е тежко това, но все пак едно съюзно представление да се сложи и то накрая на месеца – на 29 януари – евентуално "Всичко в градината" с "Клопка" на камерната сцена.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Добре, Григоров, предвиди го.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: И друго. На 10-и – това се пада в сряда когато е "Протокол от едно заседание" – имаме изявено желание от профсъюзите, вие сте в течение на това, да направят среща с участващите в "Протокола", като бъдат осигурени билети на 100 души да гледат, с първенците в производството, герои на социалистическия труд и т.н.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Добре, да им се дадат.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Ще направим тази среща след представлението долу на камерната сцена. Да има пред вид др. Колев да се осигурят 100 билети.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Да им се дадат хубави билети.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Естествено. Аз говорих с др. Филипов. Той знае за това.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Други искат ли да се изкажат?
Няма. Приключваме.

Всички неща да бъдат отразени в програмата. Утре ще дойдете при мене, за да видим всички комбинации, с готово предложение.

Преминаваме към

ТРЕТА ТОЧКА
РАЗНИ

Другари, има поставен въпрос да се прави атестация на Панков. Понеже той е ръководен кадър, ръководен специалист, атестацията му трябва да се приеме от дирекционния съвет.

Др. Григоров ще ви каже накратко в какво се състои въпросът.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Съвсем накратко и може би няма да ме разберете. /Смях/ По този въпрос има огромна документация и трябва да се изрази в три реда.

Във връзка с новата система на заплащане, която предстои да се прилага, е необходимо да се атестира, т.е. да се оцени всеки един ръководител и специалист. Панков е от категорията на тези ръководители, които подлежат на атестиране тук, в дирекционния съвет, докато други ръководители на служби минаха в атестационната комисия на по-ниско равнище.

Атестирането става по посока на три области от дейността на театъра. Не на три показателя, а на три области, три раздела. Всеки един от тези три раздела има по няколко показателя.

Първият раздел е резултати и характер на труда на атестирания.

Вторият раздел е професионално-делови качества.

Третият раздел е лични и морално-волеви качества.

Първият раздел, на който се придава най-голямо значение, се оценява, както впрочем и трите раздела, с тристепенна бална система, но цифровото изражение е при първия случай 6, 5 и 4, при втория случай - 5,4 и 3 и при третия случай - 3,2,1.

КРИКОР АЗАРЯН: Как първия, втория и третия случай? /Смях

ОБАЖДАТ СЕ: Ясно.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: При първия раздел е 6, 5 и 4. Т.е. цифровото изражение на първия раздел тежи най-много. Но този начин се дава съответно тежест на този раздел.

Така дадените оценки се сумират и се разделят на броя на показателите и се получава съответен коефициент.

Ако той е над 4,6 - дава възможност за повишаване в длъжност или повишение на заплатата при същата длъжност.

Ако е от 3,90 до 4,60 - запазване на длъжността и възможност за повишение на заплатата.

Ако е от 3 до 3,80 - запазване на длъжността и намаляване на заплатата.

Ако е под 2,90 - преместване на друга длъжност или понижаване в длъжност и намаляване на заплатата.

Ако е под 2,4 - освобождаване от длъжност.

За Панков мога да ви кажа подробно...

ОБАЖДАТ СЕ: Само сбора.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Коефициентът на Панков е 4,93, т.е. над 4,60 - минимума, който се изисква за повишение в длъжност. Това означава, че той не само запазва длъжността си, но и може да бъде поставен в резервите за повишение в длъжност.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Запазва длъжността и ще му повиши заплатата.

АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ: Също така може да получи повишение на заплатата на същата длъжност.

Тази характеристика е прочетена на Панков, такъв е редът той не възразява, подписал я е и подлежи на одобрение от дирекционния съвет.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, вие познавате др. Александър Панков - завеждащ постановъчната част - един от много ценните работници тука в театъра с голям опит. С него по-рано имахм

неприятности от време-навреме, но сега струва ми се вече намаля-
ха. С общи усилия успяхме да ги сведем до по-малко. Но той е чо-
век, който работи много всеотдайно, има висока квалификация и
подготовка за работата, която извършва, и я върши много добросъ-
вестно и дисциплинирано. Той е един от ценните работници на теа-
търа и аз предлагам дирекционният съвет - всички го познавате -
да приеме тази атестация на др. Панков, което ще даде възможност
той да бъде поставен в едно по-благоприятно положение в система-
та на театъра тука.

Има ли възражения?

КРИКОР АЗАРЯН: Мисля, че ще бъде уместно...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Да не разискваме нещата. Възраже-
ния има ли?

КРИКОР АЗАРЯН: Нямам възражения.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Няма възражения. Значи утвърждава-
се атестацията.

Има и един въпрос - едно предложение за награждаване с
ордени, но аз смятам да не занимаваме дирекционния съвет с това.

САВА ХАШЪМОВ: Предлагам в делови порядък.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Ще го решим в делови порядък.

/Закрито в 18,05 часа/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Д. Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/Л. Лазов/

ЗАВЕРИТЕЛЕН НАДПИС

Фонд № опис № 1 а е № 12 съдържа 61
(цифром)

(шестдесет и един)
(словом)

номерирани листа.

С индекс са лист №

Неизползвани са лист №

Особености

23 XI 1983 г.
(дата)

Съставил : [Signature]
(подпис)